

รายงาน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ในหน่วยงานภาครัฐ

ประจำปีงบประมาณ 2569

เทศบาลตำบลต้นมะม่วง
อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ

เทศบาลตำบลต้นมะม่วง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ประจำปี 2569

ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประจำปี 2569 เพื่อให้หน่วยงานที่เข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ซึ่งเป็นเกณฑ์การประเมินที่ ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐยกระดับการดำเนินงาน โดยมีการประเมินด้านการต่อต้านการทุจริตในองค์กร เกี่ยวกับการดำเนินงานเรื่อง บผลประโยชน์ทับซ้อน การรับสินบน โดยมีการประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ ให้มีการดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตรวจสอบได้

เทศบาลตำบลต้นมะม่วง ให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการด้วยความโปร่งใส สุจริต และตรวจสอบได้ ตามหลักธรรมาภิบาล และนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของภาครัฐ โดยเฉพาะ การป้องกันความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการให้หรือรับสินบนในการปฏิบัติราชการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชน และประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กร

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของเทศบาลตำบลต้นมะม่วงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และลดโอกาสการเกิดการทุจริต จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 โดยกำหนดประเด็นความเสี่ยง วิเคราะห์ระดับความรุนแรงของความเสี่ยง และกำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

หลักการและเหตุผล

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการองค์กร เพื่อช่วยให้หน่วยงานสามารถป้องกันปัญหาการทุจริตได้เชิงรุก โดยเฉพาะความเสี่ยงเกี่ยวกับการให้หรือรับสินบน ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากกระบวนการปฏิบัติงานที่มีการใช้ดุลพินิจ การใช้อำนาจหน้าที่ การอนุมัติ อนุญาต หรือการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงาน

เทศบาลตำบลต้นมะม่วง จึงได้จัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริต การควบคุมภายใน และการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความสุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานของหน่วยงาน
2. เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมและป้องกันความเสี่ยงการทุจริต
3. เพื่อเสริมสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
4. เพื่อยกระดับคุณธรรมและธรรมาภิบาลในการบริหารราชการ
5. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนในการดำเนินงานของหน่วยงาน

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงครอบคลุมภารกิจสำคัญของเทศบาลตำบลต้นมะม่วง จำนวน 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
2. ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
3. ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

แนวทางปฏิบัติในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนหลัก ๕ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
- ๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงานจะต้องค้นหากระบวนการงานซึ่งเป็นภารกิจงานหลักของหน่วยงานที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดการทุจริต โดยการค้นหาความเสี่ยงการทุจริตอาจพิจารณาจากความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น หรือคาดว่าจะเกิดขึ้นซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตจากการพยากรณ์หรือการวิเคราะห์สถานการณ์ (Unknown Factor)

ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมติฐาน หรือการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) ซึ่งเป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward Looking Information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้วหรือไม่ ทั้งนี้ การวิเคราะห์ความเสี่ยงต้องพิจารณาในลักษณะกรณีเลวร้ายที่สุด (Worst Case) เพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการป้องกันได้อย่างครอบคลุมและรัดกุม

หลักการสำคัญในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต คือ ต้องไม่นำปัญหาหรือข้อจำกัดในการบริหารงานปัจจุบัน เช่น การขาดแคลนทรัพยากร บุคลากร พาหนะ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ หรือขาดจิตสำนึก มาปะปนกับการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวเป็นความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) ที่อาจส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ แต่ไม่ถือเป็นความเสี่ยงด้านการทุจริตโดยตรง

ทั้งนี้ หน่วยงานควรให้ความสำคัญกับกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ การอนุมัติ อนุญาต การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารงบประมาณ การจัดเก็บรายได้ การบริหารพัสดุ การคัดเลือกบุคคล รวมถึงโครงการที่ใช้งบประมาณจำนวนมาก หรือโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก เนื่องจากเป็นกระบวนการที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงต่อการทุจริตสูง และอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของหน่วยงานได้

นอกจากนี้ หน่วยงานควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการค้นหาและระบุความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้สามารถสะท้อนปัญหาและข้อเท็จจริงจากการปฏิบัติงานได้อย่างรอบด้าน รวมถึงควรนำข้อมูลจากข้อร้องเรียน ผลการตรวจสอบภายใน ผลการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก และกรณีศึกษาการทุจริตที่เกิดขึ้นในหน่วยงานอื่น มาประกอบการวิเคราะห์ความเสี่ยง เพื่อให้การประเมินมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานจริงมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนภายหลังจากที่หน่วยงานได้ร่วมกันพิจารณาและคัดเลือกกระบวนการหรือโครงการที่จะนำมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานแล้ว จากนั้นให้หน่วยงานนำกระบวนการหรือโครงการดังกล่าวมาวิเคราะห์และระบุรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานอย่างครบถ้วนและชัดเจน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติงาน

การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต จะต้องอธิบายลักษณะหรือพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การทุจริตให้ละเอียดและชัดเจนมากที่สุด โดยต้องสามารถอธิบายได้ว่า “ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และเพื่อประโยชน์อะไร” ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถมองเห็นช่องโหว่หรือจุดอ่อนที่อาจเอื้อให้เกิดการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่โดยมิชอบ การเรียกรับผลประโยชน์ การเอื้อประโยชน์แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง การเลือกปฏิบัติ หรือการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง

ในการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต หน่วยงานควรพิจารณาให้ครอบคลุมทั้งกระบวนการ ตั้งแต่ขั้นตอนการเสนอเรื่อง การพิจารณาอนุมัติ การตรวจสอบเอกสาร การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายงบประมาณ การตรวจรับงาน การติดตามผล ตลอดจนการรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถค้นหาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างครบถ้วนรอบด้าน

นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้รับผิดชอบกระบวนการหรือโครงการ (Risk Owners) ควรมีส่วนร่วมในการระบุและวิเคราะห์ประเด็นความเสี่ยง เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นสภาพปัญหาจากการปฏิบัติงานจริง อย่างไรก็ตาม การประเมินความเสี่ยงการทุจริตไม่ควรพิจารณาเฉพาะความคิดเห็นของ Risk Owners เพียงฝ่ายเดียว เพราะในหลายกรณีผู้ปฏิบัติงานอาจไม่ยอมรับข้อบกพร่อง หรืออาจเกิดการบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับจุดอ่อนของกระบวนการได้

ดังนั้น หน่วยงานควรเปิดโอกาสให้บุคคลหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินความเสี่ยงด้วย เช่น หน่วยตรวจสอบภายใน ผู้บังคับบัญชา ผู้แทนภาคประชาชน ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก หรือหน่วยงานกำกับดูแล เพื่อให้สามารถสะท้อนมุมมองที่หลากหลาย และช่วยให้การวิเคราะห์ประเด็นความเสี่ยงมีความโปร่งใส เป็นกลาง และสอดคล้องกับข้อเท็จจริงมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริตที่ดี จะช่วยให้หน่วยงานสามารถกำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงได้อย่างตรงจุด มีประสิทธิภาพ และลดโอกาสการเกิดการทุจริตในกระบวนการหรือโครงการของหน่วยงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงานต้องกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่นำมาประเมิน โดยกำหนดเกณฑ์ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะภารกิจ ขนาดของหน่วยงาน และบริบทของการดำเนินงาน เพื่อให้การประเมินความเสี่ยงมีมาตรฐาน สามารถวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับความเสี่ยงได้อย่างชัดเจนและเป็นระบบ

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยทั่วไปจะพิจารณาจาก ๒ ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ด้านโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และด้านผลกระทบของความเสี่ยง (Impact) ซึ่งทั้งสองปัจจัยจะ ถูกนำมาใช้ประกอบการให้คะแนนและจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนด มาตรการควบคุมและป้องกันความเสี่ยงการทุจริตต่อไป

๑. ด้านโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

เป็นการพิจารณาถึงความเป็นไปได้หรือความน่าจะเป็นที่เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริตจะเกิดขึ้น ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยอาจพิจารณาจากความถี่ของการเกิดเหตุการณ์ในอดีต สภาพแวดล้อมในการ ปฏิบัติงาน ช่องโหว่ของระบบงาน ระดับการกำกับดูแลควบคุมภายใน รวมถึงปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลให้เกิดการ ทุจริตได้ง่ายขึ้น

การประเมินด้านโอกาสเกิดความเสี่ยง อาจแบ่งระดับคะแนน เช่น ระดับต่ำ ระดับปานกลาง และ ระดับสูง หรือกำหนดเป็นคะแนนตัวเลข เช่น ๑-๕ คะแนน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงได้อย่าง ชัดเจน โดยตัวอย่างของการพิจารณา ได้แก่

ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นและมีโอกาสเกิดได้น้อย

ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นบ้างเป็นครั้งคราว

ความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้งหรือเกิดซ้ำอย่างต่อเนื่อง

ความเสี่ยงที่มีช่องโหว่สูง ขาดการควบคุม หรือมีเรื่องร้องเรียนจำนวนมาก

๒. ด้านผลกระทบของความเสี่ยง (Impact)

เป็นการวัดระดับความรุนแรงของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หากเกิดเหตุการณ์ทุจริตขึ้นจริง ซึ่ง ผลกระทบอาจแบ่งได้ทั้งด้านการเงินและด้านที่ไม่ใช่การเงิน โดยหน่วยงานควรพิจารณาให้ครอบคลุมทุกมิติที่ อาจได้รับผลกระทบจากการทุจริต

ผลกระทบด้านการเงิน ได้แก่ ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับงบประมาณของทางราชการ การสูญเสีย ทรัพย์สินของรัฐ ค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหา หรือความเสียหายที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการใช้จ่าย งบประมาณของหน่วยงาน

ผลกระทบที่ไม่ใช่ด้านการเงิน ได้แก่ ผลกระทบต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ความ เชื่อมั่นของประชาชน การร้องเรียน การถูกตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก ผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจ ของบุคลากร ตลอดจนผลกระทบต่อความโปร่งใสและธรรมาภิบาลขององค์กร

ทั้งนี้ หน่วยงานสามารถกำหนดระดับผลกระทบเป็นระดับต่ำ ปานกลาง และสูง หรือกำหนดเป็นคะแนนเชิงตัวเลข เช่น ๑-๕ คะแนน ตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงานและลักษณะของกระบวนการที่ทำการประเมิน

ในการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง หน่วยงานควรกำหนดคำอธิบายของแต่ละระดับคะแนนให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ประเมินมีความเข้าใจตรงกัน และสามารถประเมินความเสี่ยงได้อย่างเป็นมาตรฐานเดียวกัน ลดความคลาดเคลื่อนจากการใช้ดุลยพินิจส่วนบุคคล

อย่างไรก็ตาม ตัวอย่างเกณฑ์ด้านโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในคู่มือหรือแนวทางต่าง ๆ เป็นเพียงตัวอย่างเบื้องต้นเท่านั้น หน่วยงานสามารถปรับปรุงหรือกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงลักษณะภารกิจ ความซับซ้อนของกระบวนการ ระดับความสำคัญของโครงการ และสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพและสะท้อนสถานการณ์จริงมากที่สุด

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood) (จำนวนครั้ง)

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสดังกล่าวเหตุการณ์เป็นประจำ หรือ มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นมากกว่า ๕ ครั้ง / ปี
๔	สูง	มีโอกาสดังกล่าวเหตุการณ์บ่อยครั้ง หรือ มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นไม่เกิน ๔ ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังกล่าวเหตุการณ์ทุจริตขึ้นบางครั้ง หรือ มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้ง/ปี
๒	น้อย	มีโอกาสดังกล่าวเหตุการณ์ทุจริตขึ้นน้อยครั้ง หรือ มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง/ปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังกล่าวเหตุการณ์ทุจริตขึ้นยาก หรือ มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น ๑ ครั้ง/ปี

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood) (ร้อยละ)

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	สูง	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	ปานกลาง	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	น้อย	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (ร้อยละ ๓)
๑	น้อยมาก	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (น้อยกว่าร้อยละ 1)

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) (ด้านการเงิน)

ตารางระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ด้านการเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ ถูกกลโกงข้อมูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบ ด้านความโปร่งใส สื่อมวลชนลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการ ตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียนแจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า	แทบไม่มี

เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) (ด้านอื่นๆ)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	- เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกกลโกงข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบ ความเสียหายที่เกิดขึ้น
๔	สูง	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ มีการร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
๓	ปานกลาง	- หน่วยตรวจสอบภายใน/ภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
๒	น้อย	- มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน /เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล

ระดับความเสี่ยง = ระดับโอกาส X ระดับความรุนแรง

การประเมินระดับความเสี่ยง

แผนภูมิความเสี่ยง

ผลกระทบ	๕	Yellow	Orange	Orange	Red	Red
	๔	Yellow	Yellow	Orange	Orange	Red
	๓	Green	Yellow	Yellow	Orange	Orange
	๒	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Orange
	๑	Blue	Green	Green	Yellow	Yellow
		๑	๒	๓	๔	๕
	โอกาสที่จะเกิด					

กรอบการกำหนดระดับความเสี่ยงตามเขตสี

ความเสี่ยงใดอยู่ในระดับที่ควรคำนึงถึงและต้องรับดำเนินการจัดการกับความเสี่ยงเป็นอันดับแรก ก่อน โดย ตารางการประเมินระดับความเสี่ยงข้างต้นแบ่งระดับความเสี่ยงออกเป็น 5 ระดับ จำแนกระดับ ความเสี่ยงโดย ใช้สีเป็นตัวกำหนด ดังนี้

- สีแดง หมายถึง ระดับความเสี่ยง สูงมาก
- สีส้ม หมายถึง ระดับความเสี่ยง สูง
- สีเหลือง หมายถึง ระดับความเสี่ยง ปานกลาง
- สีเขียว หมายถึง ระดับความเสี่ยง น้อย
- สีฟ้า หมายถึง ระดับความเสี่ยง น้อยที่สุด

วิธีการประเมินระดับความเสี่ยงโดยใช้ตารางการประเมินระดับความเสี่ยงข้างต้น ให้นำ คะแนนของโอกาสที่จะเกิดและคะแนนของผลกระทบที่วิเคราะห์ได้ของแต่ละความเสี่ยงมากำหนดลงใน ตารางการประเมินระดับความเสี่ยงโดยถ้าคะแนนของโอกาสและผลกระทบมาบรรจบกันที่สีใดก็แสดงว่า ความเสี่ยงนั้นอยู่ในระดับความเสี่ยงตามความหมายของระดับความเสี่ยงที่ให้ไว้ข้างต้นระดับของความ เสี่ยง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของ แต่ละปัจจัยเสี่ยงตามตาราง ดังนี้

แผนผังจัดระดับความเสี่ยง

Risk Assessment Matrix			โอกาส				
			น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
			1	2	3	4	5
ผลกระทบ ความรุนแรง /	สูงมาก	5	1x5 (15)	2x5 (17)	3x5 (21)	4x5 (23)	5x5 (25)
	สูง	4	1x4 (11)	2x4 (13)	3x4 (19)	4x4 (22)	5x4 (24)
	ปานกลาง	3	1x3 (5)	2x3 (8)	3x3 (9)	4x3 (18)	5x3 (20)
	น้อย	2	1x2 (3)	2x2 (6)	3x2 (7)	4x2 (12)	5x2 (16)
	น้อยที่สุด	1	1x1 (1)	2x1 (2)	3x1 (4)	4x1 (10)	5x1 (14)
Risk Appetite Boundary: ขอบเขตของระดับความรุนแรงเป็นปัจจัยเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้							

ตารางประเมินความเสี่ยงการทุจริต ของ เทศบาลตำบลต้นมะม่วง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

1. ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

กระบวนการอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ เป็นภารกิจที่มีการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการเรียกรับผลประโยชน์หรือสินบน เพื่ออำนวยความสะดวกหรือเร่งรัดการดำเนินการ

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ปัจจัยหรือสาเหตุความเสี่ยง	ระดับโอกาสเกิด	ระดับผลกระทบ	ระดับความรุนแรงของความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง
การเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่ออำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีอำนาจในการใช้ดุลพินิจตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	4	5	ระดับสูงมาก	กำหนดขั้นตอน ระยะเวลา และหลักเกณฑ์การพิจารณา อนุญาตให้ชัดเจน พร้อมเผยแพร่ต่อสาธารณะ
การเลือกปฏิบัติในการพิจารณาอนุมัติหรืออนุญาต	ขาดระบบกำกับติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	3	4	ระดับสูง	มอบหมายผู้บังคับบัญชาตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
การรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ตอบแทนจากผู้มาติดต่อราชการ	เจ้าหน้าที่ขาดความตระหนักด้านคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ	3	4	ระดับสูง	ประกาศนโยบายงดรับของขวัญ และของกำนัลจากการปฏิบัติหน้าที่

หน่วยงานได้กำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ โดยจัดทำคู่มือและกำหนดขั้นตอนการขออนุญาตให้มีความชัดเจน กำหนดระยะเวลาการให้บริการอย่างเป็นมาตรฐาน เปิดเผยข้อมูลและประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์เพื่อให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง รวมทั้งกำหนดช่องทางรับเรื่องร้องเรียนกรณีพบการเรียกรับผลประโยชน์ ตลอดจนกำกับติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โดยผู้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมด้านจริยธรรม วินัย และความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ เพื่อป้องกันการทุจริตและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนในการรับบริการจากภาครัฐ

2. ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการใช้อำนาจโดยมิชอบ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน หรือเอื้อประโยชน์แก่บุคคลใกล้ชิด ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ปัจจัยหรือสาเหตุความเสี่ยง	ระดับโอกาสเกิด	ระดับผลกระทบ	ระดับความรุนแรงของความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง
การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อเอื้อประโยชน์แก่บุคคลใกล้ชิดหรือพวกพ้อง	ระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ	3	5	ระดับสูง	เสริมสร้างระบบกำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานตามสายการบังคับบัญชา
การเรียกรับผลประโยชน์จากประชาชนผู้มารับบริการ	เจ้าหน้าที่มีอำนาจในการพิจารณาหรือให้บริการประชาชน	4	5	ระดับสูงมาก	จัดให้มีช่องทางร้องเรียนการทุจริตและติดตั้งอุปกรณ์บันทึกภาพในจุดให้บริการ
การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน	การควบคุมดูแลทรัพย์สินของทางราชการยังไม่รัดกุมเพียงพอ	3	3	ระดับปานกลาง	จัดทำทะเบียนควบคุมการใช้ทรัพย์สินของทางราชการและตรวจสอบเป็นประจำ

หน่วยงานได้กำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงโดยกำหนดแนวปฏิบัติด้านจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ จัดอบรมด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน จัดให้มีระบบร้องเรียนและคุ้มครองผู้ร้องเรียน ควบคุมการใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยหน่วยตรวจสอบภายใน และดำเนินการทางวินัยกับผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง เพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างธรรมาภิบาลภายในหน่วยงาน

3. ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานราชการ เป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายเงิน และการบริหารโครงการต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดความเสี่ยงต่อการทุจริต เช่น การเอื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้าง การเบิกจ่ายเกินจริง หรือการใช้จ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ปัจจัยหรือสาเหตุความเสี่ยง	ระดับโอกาสเกิด	ระดับผลกระทบ	ระดับความรุนแรงของความเสี่ยง	มาตรการควบคุมความเสี่ยง
การเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ประกอบการหรือคู่สัญญา	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางธุรกิจ	4	5	ระดับสูงมาก	ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐอย่างเคร่งครัด
การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้เสนอราคารายใดรายหนึ่ง	ผู้จัดทำรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขทางเทคนิค	3	5	ระดับสูง	แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะจากหลายภาคส่วนร่วมพิจารณา
การเบิกจ่ายงบประมาณไม่ถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบราชการ	การตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายไม่เพียงพอ	3	4	ระดับสูง	กำหนดให้มีการตรวจสอบเอกสารหลักฐานและอนุมัติหลายชั้นตอน

หน่วยงานได้กำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้งบประมาณ โดยให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐอย่างเคร่งครัด พร้อมเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบ e-GP เพื่อความโปร่งใส และแต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างรวมทั้งคณะกรรมการตรวจรับจากหลายฝ่ายเพื่อร่วมตรวจสอบถ่วงดุล นอกจากนี้ยังควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย มีการตรวจสอบภายในและติดตามประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนกำหนดบทลงโทษอย่างชัดเจนกรณีพบการทุจริตหรือการกระทำผิด เพื่อป้องกันความเสียหายและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ

ประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ของหน่วยงาน เทศบาลตำบลต้นมะม่วง

ประเภทความเสี่ยง ด้านที่ 1. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต

ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการ ทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยงการ ทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1	1. จัดทำคู่มือและขั้นตอนการยื่นคำ ขออนุมัติ อนุญาตต่าง ๆ และติด ประกาศประชาสัมพันธ์ ณ สถานที่ กำหนดยื่น หรือประชาสัมพันธ์ผ่าน เว็บไซต์และสื่อออนไลน์ของ หน่วยงานให้ประชาชนรับทราบ 2. จัดกิจกรรมประกาศเจตนารมณ์ นโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัล ทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) 3. จัดโครงการอบรมคุณธรรม จริยธรรม และเสริมสร้างวินัยแก่ บุคลากรในหน่วยงาน 4. นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ใน การติดตามสถานะคำขออนุญาตเพื่อ ลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ 5. จัดให้มีช่องทางรับเรื่องร้องเรียน และร้องทุกข์เกี่ยวกับการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ	เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์ อื่นใดจากผู้มาติดต่อ ราชการ เพื่ออำนวยความสะดวก รวดเร็ว หรือช่วยเหลือ ในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต รวมถึงการใช้ ดุลพินิจโดยมิชอบหรือ เลือกปฏิบัติ	ปานกลาง	1. กำหนดมาตรฐาน ขั้นตอน และระยะเวลาใน การให้บริการอย่างชัดเจน 2. เผยแพร่คู่มือประชาชน ตามพระราชบัญญัติการ อำนวยความสะดวกในการ พิจารณาอนุญาตของทาง ราชการ พ.ศ. 2558 3. กำหนดมาตรการ ตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของ เจ้าหน้าที่ 4. ส่งเสริมและกำกับให้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม ประมวลจริยธรรมและวินัย ข้าราชการ 5. กำหนดมาตรการ No Gift Policy และแนวทาง ปฏิบัติในการป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน 6. จัดให้มีระบบรับเรื่อง ร้องเรียนและติดตามผล อย่างไร้ประไร ตรวจสอบได้	1. ประชาสัมพันธ์ขั้นตอน ระยะเวลา และเอกสาร ประกอบการยื่นคำขอผ่าน ช่องทางต่าง ๆ ของหน่วยงาน 2. จัดประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจแก่บุคลากรเกี่ยวกับ แนวทางป้องกันการทุจริตและ การรับสินบน 3. ดำเนินกิจกรรมประกาศ เจตนารมณ์ No Gift Policy ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 4. จัดอบรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในการ ปฏิบัติราชการแก่เจ้าหน้าที่ 5. พัฒนาระบบเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อให้ประชาชน สามารถตรวจสอบสถานะการ ดำเนินงานได้ 6. กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โดย ผู้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ	ต.ค. 2568 - ก.ย. 2569	ไม่ใช้ งบประมาณ	สำนัก ปลัดเทศบาล

ประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ของหน่วยงาน เทศบาลตำบลต้นมะม่วง
ประเภทความเสี่ยง ด้านที่ 2. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
2	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดแนวทางปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ควบคุม กำกับ ดูแล การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตามสายการบังคับบัญชา ตรวจสอบการใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรสุจริต จัดช่องทางร้องเรียนกรณีเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจโดยมิชอบ 	เจ้าหน้าที่อาจใช้อำนาจหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน เอื้อประโยชน์แก่บุคคลใกล้ชิด หรือเรียกรับผลประโยชน์จากประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่	สูง	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดมาตรการควบคุมการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ กำกับดูแลการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ จัดทำทะเบียนควบคุมการใช้ทรัพย์สินราชการ ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นความโปร่งใสและตรวจสอบได้ จัดให้มีระบบรับเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้ร้องเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> จัดประชุมชี้แจงแนวทางปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาล ตรวจสอบและรายงานผลการใช้ทรัพย์สินของทางราชการเป็นประจำ จัดกิจกรรมอบรมคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่บุคลากร กำหนดมาตรการลงโทษทางวินัยกรณีพบการกระทำผิด ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง 	ต.ค. 2568 – ก.ย. 2569	ไม่ใช้งบประมาณ	ทุกส่วนราชการ

ประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ของหน่วยงาน เทศบาลตำบลต้นมะม่วง
ประเภทความเสี่ยง ด้านที่ 3 ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้าง

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยงการ ทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
3	1. ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2. เผยแพร่ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบ e-GP และเว็บไซต์ของหน่วยงาน 3. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างและคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ 4. ตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายงบประมาณทุกขั้นตอน 5. ติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการและการใช้จ่ายงบประมาณ	เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ กำหนดคุณลักษณะเฉพาะเพื่อเอื้อประโยชน์แก่เอกชน หรือ เบิกจ่ายงบประมาณไม่ถูกต้องตามระเบียบราชการ	สูงมาก	1. ควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง 2. เปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างอย่างโปร่งใส 3. กำหนดให้มีคณะกรรมการจากหลายฝ่ายร่วมตรวจสอบ 4. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายอย่างเคร่งครัด 5. จัดให้มีการตรวจสอบภายในและรายงานผลต่อผู้บริหาร	1. จัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีและเผยแพร่ต่อสาธารณะ 2. ตรวจสอบคุณลักษณะเฉพาะและราคากลางให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ราชการ 3. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจากหลายฝ่ายเพื่อความโปร่งใส 4. ตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายก่อนเสนออนุมัติทุกครั้ง 5. รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างและผลการใช้จ่ายงบประมาณต่อผู้บริหารเป็นประจำ	ต.ค. 2568 - ก.ย. 2569	ใช้งบประมาณตามข้อบัญญัติ	กองคลัง / หน่วยงานเจ้าของโครงการ

ลงชื่อ

นายมนต์ชัย สุวรรณเนตร์
ปลัดเทศบาล รักษาราชการแทน
นายกเทศมนตรีตำบลต้นมะม่วง